

Jakub Smelík, Československé legie a občanská válka v Rusku z pohledu Jana Syrového, Bakalářská práce FF UK, Praha 2018, 71 stran.

Předkládaná bakalářská práce je jistě výsledkem poměrně zevrubného studia, hned na úvod je však třeba říci, že finální text tomu v mnoha ohledech neodpovídá. Přestože nebývá zvykem v posudcích začínat připomínkami k formálním záležitostem, zde je to zcela na místě. Předně, autor dedikuje práci na Ústav českých dějin, což by bylo namístě z hlediska tématu, ovšem nikoli z hlediska školitele. Tento fakt se jeví ovšem efemerní proti jiným formálním nedostatečnostem. Do očí bijící je jazyková úroveň práce. Je ostudné, že si někdo dovoluje předložit bakalářskou práci s desítkami, možná stovkami, hrubých chyb. Nejedná se o drobnosti v interpunkci, ale o shody podmětu s přísudkem, skloňování a koncovky podstatných a přídavných jmen, vyjmenovaná slova patrně zachytil automaticky word. Pokud autor, vysokoškolský student, neovládá jazyk, v němž práci předkládá, měl si sehnat někoho, kdo by text po něm přečetl a udělal korekturu. Zveřejněný výsledek je vskutku pro ostudu. Vedle tristní jazykové stránky je v katastrofálním stavu i autorova stylistika. Mnohdy to vypadá, že není schopný vytvořit logicky postavenou větu, míra četnosti vyšinutí z větné vazby je neúnosná. Text sám také není vyjma základní chronologie logicky strukturován, prolínají se zde dějiny světové, ruské, československého odboje, legií a občas se zde mihne Jan Syrový. Jestliže se práce má věnovat legiím a situaci v Rusku očima Jana Syrového, pak tento cíl rozhodně nesplňuje.

Kapitolou samou o sobě je autorův přístup k informačním zdrojům. Svérázný je jak soupis pramenů a literatury v závěru práce, tak rozbor zdrojů v jejím úvodu. Abych řekla pravdu, nevím, jak autor přišel k svéráznému členění na zdroje primární, sekundární a terciální. Jsem si však jista, že v bakalářském semináři nikoli. Autor do pramenů zahrnuje časopisecké výstupy (např. Dějiny a současnost), přičemž neuvádí, které články má na mysli. Originalita v citování u bakalářské práce jistě není na místě. Archivní pramen (osobní spis Syrového) zahrnul abecedně mezi tištěné výstupy, do literatury naopak zahrnul práce, které jsou bezesporu tištěným pramenem. Autorův přístup k informačním zdrojům je zřejmý i z úvodu práce, kdy spojuje tištěné prameny s jejich úložištěm, v tomto případě Národní knihovnou. Bezesporu se tyto práce dají najít i v jiných knihovnách.

Autor si od studované literatury a pramenů nezachovává požadovaný odstup, naopak různým informačním zdrojům podléhá po stránce dikce, jazyka i závěrů. Tak se mu stává, že prvorepublikový legionářský narativ dokáže v jedné práci spojit s dikcí Emanuela Moravce a literaturou s kořeny v pozdní normalizaci, a to dokonce v hodnocení přímo osobnosti Jana Syrového. Na jedné straně jej opakovaně adoruje jako skromného, schopného velitele s přezdívkou Beton, na straně druhé je pro něj „zastydlým nemluvou“, či člověkem, u „nějž se předpokládalo jeho ustavení do nejvyšších funkcí, ač téměř všichni kolem něho věděli, že k působení v nich nemá žádné předpoklady“. Zařazen je i mezi

„nanepřavitelné antikomunisty“. Dobový jazyk na nás dýchne, i pokud čteme o rakousko-uherském jhu či Duerichově záškodnictví v Rusku. Autor navíc opakovaně používá i řadu slov, která jsou vyloženě nepřesná nebo chybná. Ruský ešelon je v češtině ešalonem, časopis Národní obrození byl Národním osvobozením, zametený úprk byl jistě úprkem zmateným, dovolená byla jistě s požitky a nikoli prožitky (jako terminus technicus). V práci se objevují i některé věcné chyby, pražský primátor se po téměř celé meziválečné období jmenoval Baxa a nikoli Bárta, plukovník Švec nebyl rodák z Třebíče, ale z Čenkova (u Třeště), redaktor Národních listů Vincenc Červinka (někdy v textu uváděn i jako Václav) se k legiím dostal až roku 1919 během své cesty kolem světa (do roku 1917 seděl jako účastník procesu s Karlem Kramářem ve vídeňském vězení a čekal na to, zda na něm bude vykonán trest smrti, k němuž byl odsouzen).

Celkově konstatuji, že práce naplnila své zadání jen okrajově. Po stránce obsahové i formální je fatálně problematická a na samé hraně obhájitelnosti. Navrhuji ji hodnotit jako dobrou s tím, že ovšem bude zásadním způsobem záviset na průběhu obhajoby.

Praha, 14. června 2018

Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.